

การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน แบบเอสคิวโพร์อาร์

ผู้จัดทำ
อาจารย์ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ศิริพร ชีปันวัฒนา¹
รองศาสตราจารย์ยุพิน อินทะยะ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบเอสคิวโพร์อาร์ (SQ4R) และเพื่อศึกษาผลการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสิริมังคลานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบเอสคิวโพร์อาร์ (SQ4R) จำนวน 9 แผน รวมเวลา 18 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความสำคัญ 3) สมุดบันทึกการอ่าน 4) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอน การอ่านจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเปียงเบน มาตรฐาน ร้อยละ และค่า t-test Dependent นำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

- ได้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบเอสคิวโพร์อาร์ (SQ4R) ที่สร้างขึ้นจำนวนทั้งหมด 9 แผน รวมเวลา 18 ชั่วโมง และมีค่าประสิทธิภาพโดยรวม ร้อยละ 90.74 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 80
- ผลการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญนักเรียนที่เรียนโดยการใช้วิธีการสอนแบบเอสคิวโพร์อาร์ (SQ4R) มีดังนี้

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบเอสคิวโพร์อาร์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

² อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

2.2 ระดับคุณภาพของสมุดบันทึกการอ่านหลังจากนักเรียนได้เรียนตามชั้นตอนโดยใช้วิธีการสอนแบบเอสคิวโฟร์อาร์ (SQ4R) ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก (3.74)

2.3 นักเรียนร้อยละ 96.30 มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน การอ่าน จับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบเอสคิวโฟร์อาร์ (SQ4R) เป็นไปในเชิงบวก

คำสำคัญ : การอ่านจับใจความ, วิธีสอนแบบเอสคิวโฟร์อาร์

ABSTRACT

The purposes of this study were to design instructional plans of reading for main ideas of Prathomsuksa 6 students through SQ4R techniques and to study the achievement of reading for main ideas using the designed instructions' plans. The target group consisted of 27 Prathomsuksa 6 students of Sirimungalanusorn School, Muang District, Chiang Mai Province in the second semester of academic year 2010. There were 3 devices used in the study. First, nine instructional plans each plan consumed two hours. Second. Third, a reading record notebook for additional reading after each plan. Fourth, a questionnaire on the opinions about learning reading though these techniques, which consumed two hours for each plan with the total of 18 teaching hours. The collected data were analyzed by using means, standard deviations, percentage and t-test dependent percentage through tables with description.

The findings were as follows :

1. The designed instructional plans on reading for main ideas of Prathomsuksa 6 through SQ4R techniques were effective in developing students' learning achievement with the average score of 90.39 percent with was higher than criterion of 80 percent.

2. The reading achievement for main ideas through SQ4R teaching could be divided into 3 interns

2.1 The students' learning achievement of reading for was main ideas before and after studying at the .01 level. The mean score of the posttest was higher than of the pretest.

2.2 The quality level of reading record notebooks after learning through this technique was at very good level (3.74)

2.3 96.30 percentages of the students has positives opinions about learning through these techniques.

Keywords : Reading for main ideas, Through SQ4R Techniques

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้พัฒนาขึ้นจากเหตุผลและความจำเป็น ด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผลการประเมินหลักสูตร และการใช้หลักสูตร พ.ศ.2544 และพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 รวมทั้งกระแส การเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งล้วน สะท้อนถึงภาวะวิกฤติของชาติเกี่ยวกับคุณภาพ ของคน ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้าน ต่างๆ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและ เศรษฐกิจของทุกประเทศ รวมทั้งประเทศไทย ด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตร การศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศโดย มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกรักในความเป็น พลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นใน การปกครองตามระบบอันประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และ ทักษะอันเป็นพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็น ต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการ ศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนหลักสูตร ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการส่งสารและรับสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และพัฒนาตนเอง และสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อชัด และลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับ หรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและ ความมุ่งต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร

ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อ ตนเองและสังคม ตลอดจนความสามารถ ในการคิดเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสื่อสาร สนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและ สังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 4) และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้กลุ่มสารการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระที่มีความสำคัญยิ่ง สาระหนึ่ง และได้กำหนดสาระการอ่านไว้ ดัง สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานที่ 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 9) และกำหนดตัวชี้วัด หัวประเมินศึกษาปีที่ 6 ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, 2551 : 35-36) อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง อธิบายความหมายของคำ ประโยชน์ และข้อความที่เป็นโบราณ อ่านเรื่องสั้นฯ อย่าง หลากหลาย โดยจับเวลาแล้วสามารถเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต อ่านงานเขียนเชิงอธิบายและคำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม อธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ อ่านหนังสือตามความสนใจและอธิบายคุณค่า ที่ได้รับ รวมทั้งมีมารยาทในการอ่าน ภาษาไทย เป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารการเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสารภาษาไทยในระดับชาติ (O-NET) ระหว่าง 2551-2552 พบร่วมอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าต่อ ในปี 2551 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลเฉลี่ยคะแนนภาษาไทยเท่ากับร้อยละ 40.81 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปี 2552 มีผลเฉลี่ยคะแนนภาษาไทยเท่ากับร้อยละ 50.79 จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องได้รับการแก้ไข ประกอบกับผู้วิจัยได้ศึกษาผลการประเมินของคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาชั้นพื้นฐานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของโรงเรียนสิริมังคลานุสรณ์ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 พ.ศ.2549-2553 (2550 : 40) พบว่า การเรียนการสอนในปีการศึกษา 2550 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อนำผลการทดสอบด้านทักษะภาษาไทยทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การเขียน และการอ่าน ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนที่เรียนในกลุ่มสารภาษาไทยที่ทำได้น้อยที่สุด คือ ด้านการอ่าน จับใจความสำคัญ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 47.33 ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ ไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ตรงประเด็น สรุปให้ความสำคัญไม่ได้ และเรียงลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังไม่ได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการอ่านจับใจความสำคัญควรได้รับการแก้ไขเป็นอันดับแรก

จากการศึกษาผลงานกิจย์ที่เกี่ยวข้องพบว่า วิธีการสอนแบบเอกสารเอลิวอร์ช์เป็นแนวคิดของวอลเตอร์ พอด ช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้ประกอบวิธีสอนแบบเอกสารเอลิวอร์ช์มีขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบชัดเจน ทำให้ผู้เรียนสามารถ

บัน惚่องมีจุดหมาย ไม่หลงทิศทาง และสามารถจับใจความสำคัญจากการอ่านได้ นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้สอนได้ในกลุ่มสารการเรียนรู้วิชาอื่นๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกอ่าน โดยผู้สอนสามารถปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ และความต้องการผู้เรียน และสภาพลังค์บูรุณ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านที่ดีขึ้นในที่สุด (สุคนธ์สินธพานนท์, 2545 : 291) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบเอกสารเอลิวอร์ช์ โรงเรียนสิริมังคลานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบเอกสารเอลิวอร์ช์ (SQ4R)
- เพื่อศึกษาผลการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบเอกสารเอลิวอร์ช์ (SQ4R)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- ได้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้วิธีการสอนแบบเอกสารเอลิวอร์ช์ (SQ4R) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพ
- เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านที่ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและวัยของผู้เรียนในเนื้อหาวิชาอื่นๆ และระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

3. ได้รูปแบบการพัฒนาการอ่าน จับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบ เอกซิคิวฟอร์มาร์ (SQ4R) ในทักษะด้านอื่นๆ ที่เหมาะสม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6

4. เป็นแนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียน สำหรับผู้ที่สนใจเลือกใช้วิธีการสอนแบบ เอกซิคิวฟอร์มาร์ (SQ4R) อีกวิธีหนึ่ง นอกจาก ใช้เทคนิคการสอนแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพในการ อ่านของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ศึกษาวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสิริมังคลานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 3 ห้อง มีจำนวน 108 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสิริมังคลานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 27 คน ได้มาโดยเลือกเฉพาะเจาะจง

การกำหนดตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ตัวแปรตั้ง ได้แก่ การพัฒนาการอ่าน จับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบ เอกซิคิวฟอร์มาร์ (SQ4R)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการพัฒนาการ อ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนที่เรียน โดยใช้วิธีการสอนแบบเอกซิคิวฟอร์มาร์ (SQ4R) ซึ่งได้จากคะแนนจากการทดสอบการอ่าน จับใจความสำคัญหลังเรียน ตามชั้นตอนวิธี การสอนแบบเอกซิคิวฟอร์มาร์ (SQ4R) ระดับ คุณภาพของสมุดบันทึกการอ่านของนักเรียน และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียน การสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบเอกซิคิวฟอร์มาร์ (SQ4R)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่าน จับใจความสำคัญ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างมาโดยอีดี้ชั้นตอนการสอนแบบ เอกซิคิวฟอร์มาร์ของอดีตฯ พอด มานเป็นแนวทาง ในการสร้าง ซึ่งประกอบด้วย หัวเรื่องหน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ ในการจัดการเรียนรู้ และแบบฝึกหัดประจำแผน จำนวน 9 แผน ใช้เวลาสอน 9 ลับดาวท์ ใช้เวลา ในการสอนแพนละ 2 คتاب คتابละ 60 นาที รวม 18 ชั่วโมง และใช้เวลาทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 20 ชั่วโมง

2. แบบฝึกหัดประจำแผน เป็นแบบฝึกหัด ที่ใช้ควบคู่กับแผนจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนฝึก ทำระหว่างเรียนและหลังเรียนจบในแต่ละแผน จำนวน 18 แบบฝึกหัด

3. แบบทดสอบวัดผลลัมพุทธิ์การอ่าน จับใจความสำคัญก่อน-หลังเรียน จำนวน 1 ชุด เป็นแบบปรับยัชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

4. สมุดบันทึกการอ่าน เป็นสมุดที่ให้นักเรียนจดบันทึกการอ่านตามขั้นตอนการสอนโดยใช้แบบเอกสารพร้อมที่ผู้เรียนต้องการตัวอย่างแบบบันทึกการอ่านเพื่อ odom ทรัพย์ทางปัญญาตามโครงการรณรงค์ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน มีบุ๊คส์ รีดดิ้ง คลับ นำมาปรับปรุงแก้ไขใช้ตามความต้องการและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ในการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเป็นสมุดบันทึกเรื่องราวจากหนังสือที่นักเรียนอ่าน ในแต่ละครั้ง รายละเอียดของสมุดบันทึกการอ่านประกอบด้วย ชื่อ-สกุลของผู้อ่าน... ระดับชั้น... วัน เดือน ปี ที่บันทึกการอ่าน... ชื่อหนังสือ... ชื่อผู้แต่ง... สำนักพิมพ์... ครั้งที่พิมพ์... ปีที่พิมพ์... เรื่องย่อที่สรุป... ตัวละครที่ชอบ... ข้อคิดหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน... ลายเซ็นของอาจารย์ที่ปรึกษา... ลายเซ็นผู้ปกครอง... วัน/เดือน/ปี ที่นักเรียนอ่านหนังสือ

5. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยการใช้วิธีการสอนแบบเอกสารคิวพ์ร์กอร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำการอ่านจำใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบเอกสารไฟร์อาร์ วิชาภาษาไทย ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสิริมังคลานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และนำໄປวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ສັນຕິພິເຕະເທົ່ານີ້ເປັນພຣອນນາ ເປັນການ
ນຳເສນອລັກຂໍ້ານະທົ່ວໄປຂອງຂ້ອມຸລທີ່ຈະບ່ອນໄດ້
ໃນຈຸບັນຂອງທາງານ ດຽວມື້ນີ້ ອັນຍລະ ແລະ ຕ່າເລີສີຍ

2) หาประลักษณ์ภาพของแผนจัดการเรียนรู้พร้อมแบบฝึกหัดประจำแผนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 ชั่วโมง โดยใช้แบบแผนที่กำหนดครรภ์ละ 80

3) การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ด้วยการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียน และคะแนนหลังเรียน โดยใช้ค่า t-test Dependent

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบอลติวิฟร์อาร์ ปรากฏผล ดังนี้

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบเอสศิวิฟร์อาร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 แผน แผนละ 2 คาบ รวม 18 ชั่วโมง พบร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย โดยใช้วิธีการสอนแบบเอสศิวิฟร์อาร์ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 กล่าวคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบเอสศิวิฟร์อาร์ มีคะแนนเฉลี่ยระดับสูงกว่าเรียนโดยภาพรวมร้อยละ 90.74

2. ผลการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบเอกสาร viero (SQ4R) ปรากฏผล ดังนี้

2.1 ผลลัมภุทธิ์ทางการเรียนด้าน
การอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย ปรากฏว่า
คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ย
ก่อนเรียน

2.2 ระดับคุณภาพของสมุดบันทึกการอ่านหลังจากผู้เรียนได้เรียนตามลำดับขั้นตอนโดยใช้วิธีการสอนแบบเอกสารฟรีอาร์มี เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพในระดับมาก (3.74)

2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ
เอกสาริวิฟอร์มาร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.30 ที่มีความคิดเห็นเป็นไปในเชิงบวกและนักเรียน
ร้อยละ 3.70 เท่านั้นที่มีความคิดเห็นโน้มเอียง
ไปในเชิงลบ

อภิปรายผล

จากการวิจัยในการพัฒนาการอ่าน จับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบ เอกลัคโวฟ์อาร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังกล่าว ผู้วิจัยขอนำประเด็นที่ค้นพบมาอธิบายดังนี้

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาการอ่านที่มีความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบเอกสารฟอร์มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญรายวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบเอกสารฟอร์ม มีคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนโดยภาพรวมร้อยละ 90.74 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอน

การสร้างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของรัตนภัณฑ์ เลิศคำฟู (2547 : 32) ได้สรุปไว้ว่า การออกแบบหรือการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบไปด้วย หัวเรื่อง หน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ อย่างระบบวันการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมแบบฝึกหัด โดยเริ่มจากง่ายไปยาก แบบฝึกหัดมีหลากหลายแบบและมีตัวอย่างประกอบรูปภาพ ทำให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ผู้วิจัยหาประสิทธิภาพและมีการตรวจความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนนอกจากนั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีให้คณเก่งเป็นหัวหน้ากลุ่มก่อนและให้เพื่อนๆ จับคลากเพื่อคลายกลุ่มเด็กเก่ง อ่อน และปานกลางมาอยู่ร่วมกลุ่มเดียวกัน และย้ำเน้นความเป็นกัลยาณมิตรให้ทุกคนเอื้อเพื่อเพื่อแผ่กับเพื่อนที่เรียนไม่ทันให้คณเก่งช่วยกันกระตุ้นให้เพื่อนมีกำลังใจในการเรียนและทำให้ไม่รู้สึกเป็นหือหรือมีอดติในการเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของนพณี ชาติแก้ว (2547 : 47) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีชี้ໄອอาร์ชีได้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยวิธีชี้ໄอาร์ชีมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงจิต วงศ์ภักดี (2538 : 35) ที่พบว่าหลังจากที่นักเรียนเรียนด้วยชุดฝึกหัดภาษาการอ่านจับใจความสำคัญที่พัฒนาขึ้นแล้ว นักเรียนมีผลลัมพุทธ์ทางการเรียนสูงกว่าผลลัมพุทธ์ก่อนเรียนด้วยชุดฝึกหัดภาษาอย่างนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ผลการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนที่เรียน โดยใช้วิธีการสอนแบบเอกสารไฟฟ้า ปรากฏผล ดังนี้

2.1 ผลลัมพุที่ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความสำคัญรายวิชาภาษาไทย ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนอกจากปฏิบัติตามชั้นตอนการอ่านแบบเอกสารไฟฟ้าต้องกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยยังคงนึ่งถึงเนื้อหาที่นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจง่าย มีรูปภาพประกอบและมีสีลับน่าสนใจ และได้นำสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ มาปรับประยุกต์ใช้ในบทความที่อ่าน และยังนำข่าวสารเหตุการณ์ประจำวันที่ทันสมัยมาสอดแทรกให้นักเรียนสามารถต่อยอดองค์ความรู้ในเนื้อหาบทเรียนได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ได้เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยครั้นนี้ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับวิจัยของนงลักษณ์ หาญใจ (2553 : 12) ที่พบว่า หลังจากที่นักเรียนเรียนด้วยชุดผึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ มีประสิทธิภาพ $80.47/85.24$ ถือได้ว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และผลการเปรียบเทียบทางการเรียนด้านทักษะการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียน ขณะที่ใช้ชุดผึกทักษะของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้เครื่องมือสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ มีผลลัมพุที่ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ เลี่ยมสกุล (2547 : 54) ที่พบว่า การพัฒนาแบบผึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ทำให้นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านเพื่อจับใจความเพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบเอกสารไฟฟ้า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงขึ้น เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดได้

2.2 ระดับคุณภาพของสมุดบันทึกการอ่านหลังจากผู้เรียนได้เรียนโดยการใช้วิธีการสอนแบบเอกสารไฟฟ้า เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด พบร่วมกับว่า ในภาพรวมมีคุณภาพในระดับมาก (3.74) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ศึกษาทดลอง และหลักการ ได้นำมาสร้างและปรับประยุกต์ใช้โดยผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญและได้ผ่านการทดลองใช้มาหากลุ่มทดลองและกลุ่มตัวอย่างเพื่อพัฒนาสมุดบันทึกการอ่านให้มีคุณภาพก่อนที่นำไปเป็นนวัตกรรมในการเรียนการสอน โดยใช้แนวคิดของแฮร์รัส และลิมิต (1976 : 58 ข้างถัดใน แม้้มมาล ชวัลิต 2544 : 232) ที่กล่าวไว้ว่า ใช้กระบวนการลือสารและความหมายโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และส่งสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยมีการจดบันทึกไว้จะเป็นตัวเปลี่ยนช่วงเวลาที่อ่านไปแล้วกันลืม ซึ่งผู้อ่านจะเปลี่ยนหรือถอดรหัสตัวอักษรเพื่อจะรับรู้สารของผู้เขียน ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจความคิดที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและปฏิบัติตามคำแนะนำด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้ยังมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม ยอมรับฟังข้อเสนอแนะ ลงมือปฏิบัติงานจริงในแต่ละกิจกรรม ทั้งงานกลุ่มและงานเดี่ยวจนสำเร็จ อีกทั้งยังมีการประมวลผลรายงานนักอ่านของชั้นเรียน มีผู้ที่ชนะเลิศได้รับรางวัล 1-5 ซึ่งพบว่าเด็กผู้หญิงมีความสามารถสูงกว่าเด็กผู้ชาย และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดได้

2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้ริชีการสอนแบบ เอกสิวิฟอร์มาร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 96.30 มีความคิดเห็นเป็นไปในเชิงบวก และนักเรียนร้อยละ 3.70 เท่านั้นที่มีความคิดเห็นโน้มเอียงไปในเชิงลบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนและนักเรียนนั้นผู้ริชีได้ให้ชีสระในการเลือกหนังสือสำหรับอ่านเพื่อสรุปตามประเด็นที่กำหนด และยังให้คำแนะนำหนังสืออย่างหลากหลาย โดยมีหนังสือการ์ตูนแนวแฟนตาซีที่ทันสมัยมาเป็นตัวช่วยในการอ่านและตัวเลือกหนังสือเล่มโปรดที่ชอบได้ นอกจากนั้นยังเปิดโอกาสให้ตอบแบบสอบถามอย่างชีสระจึงสรุปได้ว่า เทคนิคการเรียนการสอนแบบเอกสิวิฟอร์มาร์เป็นอีกทางเลือกที่มีชีสระสามารถนำมาร่วมกับการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนและปรับใช้ในกลุ่มสาระวิชาชีวนิจ ได้และเป็นริชีสอนที่นักเรียนสนใจเรียน ดังจะเห็นได้จากผลการแสดงความคิดเห็นที่ตอบว่าครูสอนสนุก มีความรู้เพิ่มเติมด้วย และรู้สึกดี สนุกไม่ยาก มีสาระ ทำให้อ่านหนังสือเข้าใจมากขึ้น และได้รับความรู้จากครู ในการอ่านจับใจความ มีประโยชน์ต่อนักเรียนมาก ได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และเป็นการฝึกใช้สมองด้วยอีกทั้งยังได้รู้ว่าการอ่านจับใจความเป็นอย่างไร สนุก เพราะได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นและยังได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เพราะจะได้นำความรู้ไปใช้ในการเรียนเพื่อสอบเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนอื่นได้ และอย่างให้มากนำเทคโนโลยีการสอนมาสอนอีกเพราะสนุก ในการเรียนมีการยืดหยุ่นได้ร้องเพลงเพื่อผ่อนคลายความเครียด เวลาที่ได้อ่านการ์ตูนหรือร้องเพลงก็สนุกดี อย่างให้นำเทคโนโลยีการสอนแบบนี้มาสอน ผลการวิจัยครั้งนี้

สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนภรณ์ เลิศคำฟู (2547) ที่ใช้วิธีการสอนแบบเอกสารวิเคราะห์ใน การอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่แสดงความพึงพอใจและต้องการเรียนตัววิธี การสอนแบบเอกสารวิเคราะห์อีกต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การนำแผนการจัดการเรียนรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน เป็นทักษะการอ่านอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน ผู้เรียนจะต้องใช้ทักษะการอ่าน การติดตาม การตอบแบบสอบถามด้วยสำนวนของตนเอง
2. ครุผู้สอนควรให้ความสนใจและนำแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อนำไปพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนให้กว้างขวางขึ้น เพราะแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย เป็นวัตถุกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่สามารถพัฒนาผลลัพธ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ควรใช้วิธีระดมสมองและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่านโดยมีขั้นตอนการอ่านทั้งหมดนี้ ต้องอาศัยความร่วมมือของสมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งประสบความสำเร็จ และให้นักเรียนได้ช่วยกันคิดหาคำตอบของแต่ละกิจกรรมโดยมีครุครูอยู่ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด
4. การแบ่งกลุ่มครุศาสตร์ระหว่างเด็กเก่ง เด็กปานกลาง และเด็กอ่อนปานกลาง โดยมีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มอยู่ตลอดเวลา ครุจัดให้มีสมาชิกแต่ละกลุ่มไม่เกิน 5 คน

5. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเอกสารนี้เป็นวิธีใหม่ที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยคุ้นเคย อาจจะนำไปปรับใช้ในเรือหางที่มีการยืดหยุ่น เวลาในการจัดช่วงกิจกรรมในการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

6. หลังจากที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทส่งครูแล้ว ครูควรรีบตรวจผลงานนักเรียนทุกครั้งเพื่อว่าเวลานักเรียนไม่เข้าใจตรงไหนจะได้นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขในการทำงานครั้งต่อไป และครูควรเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการเรียน อาจสอนแต่ละสาระน่ารู้หรือข่าวสารที่อยู่ในเหตุการณ์ปัจจุบันให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยนำแนวการสอนแบบเอกสารไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยม เพื่อจะได้เป็นการเพิ่มทักษะให้กับผู้เรียนในเชิงเนื้อหามากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการนำวิธีการสอนแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ในการสอนในรายวิชาอื่นๆ เพราะการอ่านจับใจความสำคัญเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของนักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาในทุกรายวิชา

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลด้านการอ่านโดยใช้วิธีการสอนแบบเอกสารนี้ ว่าจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ที่แตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้การเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนแบบนี้

บรรณานุกรม

ดวงจิต วงศ์ภักดี. การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538.

นพมนี ชีตตี้แก้ว. การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้เครื่องเขียนอาร์ซี เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

นงลักษณ์ หาญใจ. การสร้างชุดฝึกสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านกลุ่มสาระภาษาไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2553.

พัชรินทร์ เลี่ยมสกุล. การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ลพบุรี : โรงเรียนโคงกกลาง ลพบุรี, 2547.

เม่นมาล ชาลิต. แนวทางส่งเสริมการอ่าน พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บูรพาสาส์น จำกัด, 2544.

รัตนภรณ์ เลิศคำฟู. การใช้เครื่องสอนแบบเอสเคิลฟอร์ม (SQ4R) ในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

ศึกษาธิการ. กระทรวง, สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, 2551.

สุคนธ์ ลินธพานนท์. การจัดกระบวนการเรียนรู้ : ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2545.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). รายงานการประเมินผลของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท จุดทอง จำกัด ลาดพร้าว, 2550.